

Kontrola hraníc na vonkajších pozemných hraniciach a základné práva

VRECKOVÉ
VYDANIE

Toto praktické usmernenie **obsahuje desať odporúčaní a varovaní** zameraných na päť základných oblastí:

- **dôstojné** zaobchádzanie s každým človekom;
- identifikácia **zraniteľných osôb** a ich odkázanie ďalej;
- rešpektovanie **právneho základu, zásady nevyhnutnosti a zásady primeranosti** pri použití sily;
- uplatňovanie **záruk pri zadržiavaní osôb** na hraniciach a
- rešpektovanie procesných záruk a **ochrana osobných údajov**.

Nič v tomto usmernení nemožno chápať tak, že obmedzuje alebo nepriaznivo ovplyvňuje platné normy a záruky v oblasti základných práv.

Toto praktické usmernenie je určené zamestnancom povereným riadením hraníc v členských štátoch Európskej únie (EÚ), ktorí pracujú na operačnej úrovni. Cieľom je podporiť ich pri implementácii záruk na ochranu základných práv zakotvených v Kódexe schengenských hraníc [nariadenie (EÚ) č. 2016/399] a súvisiacich právnych predpisov EÚ pri ich každodennej práci.

1. ZAOBCHÁDZAJTE S KAŽDOU OSOBOU DÔSTOJNE, PROFESIONÁLNE A S REŠPEKTOM

+ 1.1.

Oboznámte sa so základnými výrazmi

v najbežnejších jazykoch ľudí, ktorí sa priblížia k pozemnej hranici alebo ju prekročia.

+ 1.2.

Na informovanie cestujúcich o povahe a cieľoch hraničných kontrol

použite ľahko zrozumiteľné komunikačné nástroje

(ako sú letáky, plagáty alebo nástroje IT).

+ 1.3.

Informácie o spôsobe podania sťažnosti

a formuláre skutočných sťažností vrátane verzií vhodných pre deti umiestnite na viditeľných miestach.

+ 1.4.

Na otázky odpovedajte

faktickým a zdvorilým spôsobom.

+ 1.5.

Poskytnite prvú pomoc a ľuďom, ktorí potrebujú naliehavú zdravotnú starostlivosť odkážte ďalej na príslušné zdravotnícke služby.

Oboznámte sa s príslušnými časťami **medzinárodných zdravotných predpisov WHO**, ktoré sa uplatňujú na hraniciach (časť IV). Používajte ochranné pomôcky poskytované zamestnancom a buďte informovaní o príslušných odporúčaniach v oblasti verejného zdravia.

+ 1.6.

Čítливо zohľadnite

vek a pohlavie osoby, ako aj kultúru, z ktorej pochádza.

+ 1.7.

Obmedzte zasahovanie do súkromia osoby

– napríklad pri kontrole osobných vecí – na to, čo je potrebné a primerané cieľu a povahe kontrole hraníc.

+ 1.8.

Venujte osobitnú pozornosť zraniteľným osobám.

Prispôbte svoje správanie, keď ste v kontakte s ľuďmi, ktorí môžu mať osobitné potreby (napr. deti, obeť obchodovania s ľuďmi alebo iných násilných trestných činov, tehotné ženy, osoby s ochoreniami, osoby so zdravotným postihnutím atď.). Majte na pamäti, že niektoré osoby môžu byť traumatizované. V prípade, že máte pochybnosti, pozrite si **nástroj úradu EASO na identifikáciu osôb s osobitnými potrebami**.

+ 1.9.

Informujte osoby umiestnené v záchytných zariadeniach na miestach vstupu alebo na policajných staniciach, o ich právach a postupoch, ktoré sa na nich vzťahujú.

Urobte to bezodkladne, ústne aj písomne, a to v jazyku, ktorému rozumejú. Pozorne si prečítajte **Informačný prehľad o imigračnom zaistení** Európskeho výboru na zabránenie mučeniu a neludskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu (CPT), v ktorom sa dozviete, aké záruky a materiálne podmienky treba dodržiavať.

+ 1.10.

Vždy, keď je to možné, pracujte v zmiešaných zmenách mužov a žien,

pretože to podporuje prístup zohľadňujúci rodové hľadisko.

Relevantné právne zdroje: Charta, článok 1; **Kódex schengenských hraníc**, odôvodnenie 7, článok 2 ods. 21 a článok 7; **Nariadenie o európskej pohraničnej a pobrežnej strážii (EBCG)**, článok 3 ods. 1 písm. a); **Smernica o boji proti obchodovaniu s ľuďmi**, odôvodnenie 3; **Smernica o návrate**, články 15 až 17; **Schengenská príručka**, strany 14, 16 a 17 a bod 5.6 pre kontroly detí a príloha VII.6 (osobitné pravidlá); EDLP, článok 5 ods. 1 písm. f) a ods. 2; **Normy CPT týkajúce sa zaistovania cudzincov**; **Medzinárodné zdravotné predpisy WHO**, časť IV; Súdny dvor Európskej únie, *Zakaria* (vec C-23/12), 17. januára 2013; **Judikatúra ESĽP o pozbavení slobody**

2.

NA DOSIAHNUTIE LEGITÍMNEHO CIEĽA NEPOUŽÍVAJTE SILU A NEKONFIŠKUJTE MAJETOK, POKIAL' TO NIE JE POTREBNÉ, PRIMERANÉ A ODÔVODNENÉ PODĽA VNÚTROŠTÁTNEHO PRÁVA, PRÁVA EÚ A MEDZINÁRODNÉHO PRÁVA

+ 2.1.

Pamätajte na to, že použitie sily môže mať rôzne formy.

Patrí sem použitie rúk a tela, použitie akýchkoľvek donucovacích prostriedkov, použitie zbraní vrátane strelných zbraní a použitie služobných psov alebo vybavenia.

+ 2.2.

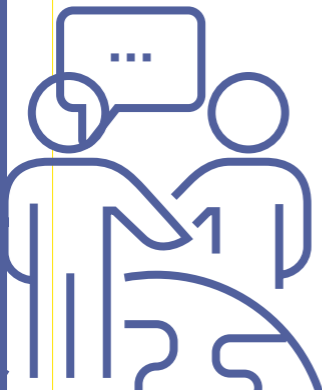
Vyvíjajte maximálne úsilie v záujme vyriešenia situácie najskôr nenásilnými prostriedkami

vrátane presvedčania, vyjednávania alebo mediácie.

+ 2.3.

Podniknite všetky potrebné kroky

na minimalizovanie rizika vzniku zranenia a škôd.

+ 2.4.

Riadte sa pravidlami vzťahujúcimi sa na použitie sily a zbraní, najmä zásadami nevyhnutnosti, proporcionality a opatrnosti.

Pokiaľ ide o používanie konkrétnych zbraní a vybavenia, pozorne si prečítajte usmernenie v prílohe V k **nariadeniu o EBCG** [nariadenie (EÚ) 2019/1896] o pravidlách použitia sily stálych zamestnancov agentúry Frontex.

+ 2.5.

Informujte osoby, ktoré chcú podať sťažnosť, o tom, ako majú postupovať.

Sťažnosti, ktoré dostanete, zaregistrujte podľa zavedeného postupu.

+ 2.6.

Vedte záznamy o všetkých incidentoch s použitím sily a o všetkých skonfiškovaných predmetoch, o dôvode a právnom základe na ich konfiškáciu

(napr. dôkazy v trestnom konaní, nebezpečné veci alebo iné dôvody) a o ďalšom postupe, ktorý sa na ne vzťahuje.

Relevantné právne zdroje: Charta, články 3 až 4 a 17; **Kódex schengenských hraníc**, príloha II (evidencia informácií); **Nariadenie o EBCG**, príloha V (formálne uplatniteľné iba na stálych zamestnancov agentúry Frontex); EDLP, články 2 až 3 a článok 1 protokolu č. 1 k EDLP, **Judikatúra ESLP o článkoch 2 až 3 a 8**; Organizácia Spojených národov (OSN) – **Základné zásady OSN pre použitie sily a strelných zbraní príslušníkmi orgánov presadzovania práva**; **Kódex správania OSN pre príslušníkov orgánov presadzovania práva**

3.

PRI SPOLUPRÁCI SO SUSEDNÝMI TRETÍMI KRAJINAMI VENUJTE POZORNOSŤ RIZIKÁM PORUŠENIA ZÁKLADNÝCH PRÁV

+ 3.1.

Pamätajte na to, že výmena osobných údajov s tretími krajinami je prísne obmedzená.

Pred tým, ako pristúpíte k ich výmene, overte si, či dodržiavate všetky právne predpisy EÚ a požiadavky vzťahujúce sa na ochranu utečencov, ako sú uvedené vo vašej politike ochrany osobných údajov.

+ 3.2.

Informujte sa

o tom, ako orgány susedných tretích krajín zaobchádzajú s osobami, ktoré zadržia v blízkosti vonkajších hraníc EÚ.

+ 3.3.

Ak ste zodpovední za poskytovanie operačných informácií susedným tretím krajinám,

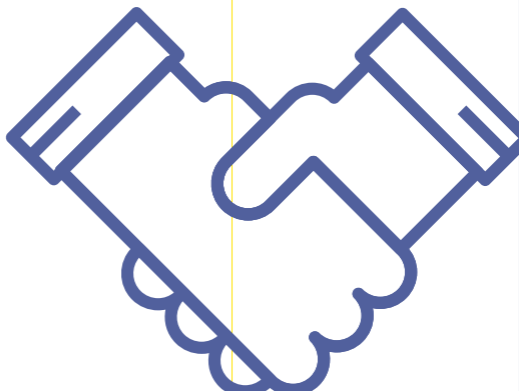
sa ešte predtým ako ich požiadate, aby zadržali osoby prichádzajúce na vonkajšiu hranicu EÚ mimo hraničného priechodu, ubezpečte, že po zadržaní nebudú čeliť zlému zaobchádzaniu, prenasledovaniu alebo iným formám vážneho bezprávia.

+ 3.4.

Ak je hranica ohradená,

naznačte štátnym príslušníkom tretích krajín, ktorí sa dostanú k oploteniu a chcú požiadať o azyl, ako sa môžu dostať na miesto, kde môžu fyzicky a bezpečne požiadať o azyl. Zvážte aj použitie značiek s nápismi.

Relevantné právne zdroje: Charta, články 4 a 18; **Kódex schengenských hraníc**, kombinované znenie článkov 3 až 4 a 13; ESLP, N.T. a N.D. proti Španielsku, 13. februára 2020

4.

IDENTIFIKUJTE ŽIADATEĽOV O UDELENIE AZYLU A CHRÁŇTE ICH PRED VYHOSTENÍM ALEBO VRÁTENÍM

+ 4.1.

Považujte každý prejav strachu alebo obavy štátneho príslušníka tretej krajiny z toho, že by bol v prípade návratu vystavený vážnemu bezpráviu alebo prenasledovaniu,

za žiadosť o medzinárodnú ochranu.

+ 4.2.

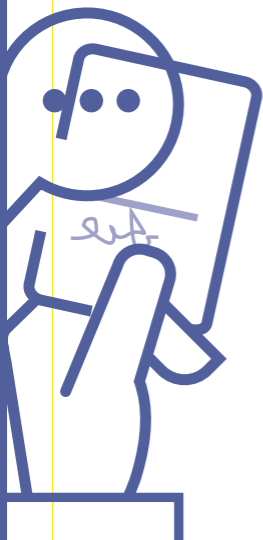
Pamätajte na to, že medzinárodnú ochranu môže potrebovať ktokoľvek, bez ohľadu na štátnu príslušnosť, vek alebo vzhľad.

Nie je vašou úlohou rozhodnúť o tom, či štátny príslušník tretej krajiny potrebuje alebo nepotrebuje azyl.

+ 4.3.

Proaktívne hľadajte známky toho, že štátny príslušník tretej krajiny možno bude chcieť požiadať o azyl,

ako je opísané v spoločných praktických nástrojoch pre úradníkov prvého kontaktu Európskeho podporného úradu pre azyl a agentúry Frontex s názvom **Prístup ku konaniu o azyle**. Venujte pozornosť tomu, kto príslušná osoba je, čo hovorí, ale aj tomu, čo pozorujete. Vreckovú brožúru nástroja noste so sebou.

+ 4.4.

Keď zistíte, že štátny príslušník tretej krajiny chce požiadať o medzinárodnú ochranu, poskytnite mu informácie o postupe pri podávaní žiadosti o azyl

v jazyku, ktorému rozumie alebo o ktorom možno odôvodnene predpokladať, že rozumie. Používajte piktogramy, a to najmä v prípade detí.

+ 4.5.

Ak štátny príslušník tretej krajiny prejaví želanie požiadať o azyl,

žiadateľa odkážte na orgány zodpovedné za registráciu alebo ak to patrí do vašej právomoci, zaregistrujte žiadosť a pritom plne dodržiavajte dôvernosc.

+ 4.6.

Nevracajte štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí prejavili želanie požiadať o azyl.

Identifikujte akékoľvek špeciálne potreby a odkážte osobu na aktérov, ktorí mu môžu poskytnúť pomoc.

— Relevantné právne zdroje: *Charta, články 18 až 19; Ženevský dohovor o právnom postavení utečencov; Kódex schengenských hraníc, články 3 až 4; Smernica o konaní o azyle, články 6 a 8; Smernica o oprávnení na medzinárodnú ochranu, článok 2 písm. d) a f); Schengenská príručka, časť dva – 12.1 a 12.2 (žiadateľia o azyl), ESLP, M.A. A ďalší proti Litve, 11. decembra 2018*

5. CHRÁŇTE OBETE TRESTNÝCH ČINOV

+ 5.1.

Informujte sa o indikátoroch rizika

obchodovania s ľuďmi
a pravidelne si aktualizujte
poznatky.

+ 5.2.

V prípade známok obchodovania s ľuďmi podniknite okamžité kroky na ochranu predpokladanej obete alebo obetí

a oddelte ich od
podozrivého obchodníka
s ľuďmi. Pamätajte na to, že
o azyl môžu žiadať aj obeť
obchodovania s ľuďmi.

+ 5.3.

Predpokladané obeť obchodovania s ľuďmi odkážte na asistenčné a podporné služby.

Pomoc a podpora nesmú byť
podmienené ochotou obeť
spolupracovať so systémom
justície.

+ 5.4.

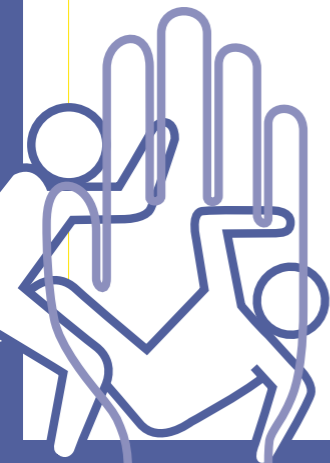
Venujte pozornosť obeť ďalších násilných trestných činov vrátane rodovo motivovaného násillia.

Poskytnite pomoc a podporu
obeť a spolupracujte
s príslušnými podpornými
organizáciami.

+ 5.5.

Uchovajte všetky dôkazy o trestnej činnosti.

— Relevantné právne
zdroje: Charta, článok 5;
Kódex schengenských hraníc,
odôvodnenie 6 a článok 16;
Nariadenie o EBCG, článok 3
ods. 1 písm. a) a článok 3
ods. 2; **Smernica o boji proti
obchodovaniu s ľuďmi**,
článok 11; **Istanbulský dohovor
Rady Európy**, kapitoly IV a VII;
Protokol OSN proti pašovaniu

6. CHRÁŇTE DETI, KTORÝM HROZÍ ZNEUŽITIE ALEBO NÁSILIE

+ 6.1.

Oboznámte sa s požiadavkami na odchod z krajiny a vstup do krajiny platnými pre deti

(napr. povolenie rodiča alebo čestné vyhlásenie), ako aj so základnými konceptmi ochrany dieťaťa.

+ 6.2.

Informujte deti o ich právach a postupoch spôsobom vhodným a zrozumiteľným pre deti.

Uprednostnite záujmy dieťaťa.

+ 6.3.

Aby ste identifikovali a ochránili ohrozené deti, **postupujte podľa pokynov v príručke Vega agentúry Frontex.**

+ 6.4.

Skontrolujte, či osoby sprevádzajúce dieťa ich majú v rodičovskej starostlivosti,

a to najmä vtedy, ak ich sprevádza iba jedna dospelá osoba a existujú vážne dôvody na podozrenie, že dieťa mohlo byť rodičovi alebo rodičom nezákonne odobraté. Pozorujte a nahláste akékoľvek neobvyklé správanie dieťaťa alebo sprevádzajúcich dospelých osôb vrátane fyzických alebo emocionálnych známk.

+ 6.5.

Pri zadržaní štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí neoprávnene prekračia alebo sa pokúsia prekonať hranicu, neoddeľujte rodiny

s výnimkou prípadov, keď je to nevyhnutne potrebné a primerané na ochranu rodinných príslušníkov alebo potrebné v konkrétnom prípade na účely vyšetrovania trestného činu.

+ 6.6.

Pozorujte a aktívne identifikujte všetky deti, ktoré cestujú samostatne.

Pomocou Schengenského informačného systému (SIS) zistíte, či je dieťa nahlásené ako nezvestné.

+ 6.7.

Ak aj po osobitnej kontrole stále existujú pochybnosti o blahusprevádzanom alebo nesprevádzanom dieťaťu,

obráťte sa na zodpovednú rodičovskú autoritu a/alebo orgán na ochranu dieťaťa a dieťa odkážte na nich.

Relevantné právne zdroje: Charta, článok 24; **Kódex schengenských hraníc**, odôvodnenie 36 článok 4 (všeobecná ochranná doložka základných práv), čl. 20 ods. 1 a príloha VII, body 6.2 a 6.5 (osobitné pravidlá pre deti); **Nariadenie o EBCG**, článok 3 ods. 1 písm. a); **Schengenská príručka**, časť dva – 5.6.3 (hraničné kontroly detí)

7.

REŠPEKTUJTE PROCEDURÁLNE POŽIADAVKY A ZÁRUKY

+ 7.1.

Profesionálne, priateľsky a zdvorilo informujte o povahe kontroly všetkých cestujúcich odoslaných na osobitnú kontrolu, ako aj osoby zastavené počas hraničného dozoru.

Urobte tak v jazyku, ktorému rozumejú, alebo v jazyku, o ktorom možno odôvodnene predpokladať, že mu rozumejú. Pri osobitných kontrolách informujte danú osobu o mene alebo služobnom identifikačnom čísle príslušníkov pohraničnej stráže.

+ 7.2.

Zabezpečte, aby hraničné kontroly nebránili osobám, ktoré požívajú právo na voľný pohyb v súlade s právom Únie,

v návrate do svojej krajiny štátnej príslušnosti alebo pobytu.

+ 7.3.

Ak odopriete vstup na hraničných priechodoch,

prijmite odôvodnené písomné rozhodnutie pomocou schengenského štandardného formulára a uvedte presné vecné a právne dôvody tohto odopretia vstupu.

+ 7.4.

Zabezpečte, aby štátny príslušník tretej krajiny, ktorému bol odopretý vstup, potvrdil prijatie formulára,

a to najmä jeho podpísaním. Pozorne si prečítajte všetky komentáre, ktoré osoba pridá do formulára, a v prípade potreby ďalej postupujte podľa nich.

+ 7.5.

Kópiu vyplneného štandardného formulára odovzdajte dotknutej osobe

a ubezpečte sa, že jeho obsahu rozumie.

V prípade potreby využite kvalifikovaného tlmočníka. Objasnite všetky pochybnosti, ktoré môže osoba vyjadriť.

+ 7.6.

Všetkých štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorým bol odopretý vstup, informujte o postupoch na odvolanie.

Urobte tak ústne, ako aj pomocou štandardného formulára.

+ 7.7.

Poskytnite písomný zoznam kontaktných miest, kde im môžu poskytnúť informácie o poskytovateľoch odbornej právnej pomoci.

Umiestnite takýto zoznam na viditeľných miestach na hraničných priechodoch.

+ 7.8.

V prípade, že v rámci odvolania sa dospeje k záveru, že odopretie vstupu bolo neopodstatnené, opravte odtlačok zrušenej vstupnej pečiatky

a vykonajte všetky ďalšie potrebné zrušenia a opravy.

+ 7.9.

Každé odopretie vstupu vrátane dôvodov odopretia vstupu zaznamenajte do registra.

+ 7.10.

Keď počas hraničného dozoru zastavíte osoby bez dokladov a žiadate ich o vysvetlenie dôvodov, prečo sa nachádzajú v pohraničnej oblasti,

komunikujte v jazyku, o ktorom sa predpokladá, že mu rozumiejú. V prípade prekážok v komunikácii využite kvalifikovaného tlmočníka.

+ 7.11.

Ak je po zadržaní osoby počas hraničného dozoru potrebné podniknúť ďalšie kroky,

osobu dovedte na najbližšiu stanicu pohraničnej stráže a vykonajte individualizovaný rozhovor v jazyku, o ktorom sa predpokladá, že mu rozumie. V prípade potreby využite služby kvalifikovaného tlmočníka.

+ 7.12.

Štátnym príslušníkom tretích krajín, ktorí boli zadržaní po prekročení zelenej hranice, poskytnite dostatočnú príležitosť

na predloženie argumentov proti ich vyhosteniu a preskúmajte ich individuálnu situáciu. Informujte ich o ich práve na odvolanie proti prijatému rozhodnutiu.

— Relevantné právne zdroje: Charta, článok 41; **Kódex schengenských hraníc**, odôvodnenie 7, články 4, 13 až 14 a príloha V, časť A (odopretie vstupu) a časť B (vzorový formulár); Súdny dvor Európskej únie, *Air Baltic (vec C-575/12)*, 14. septembra 2014; **Schengenská príručka**, časť dva – 1.3 (hraničné kontroly), 8.4, 8.7 (odopretie vstupu) a časť tri (hraničný dozor); *ESLP, Hirsi Jamaa a ďalší proti Taliansku*, 23. februára 2012; *ESLP, N.T. a N.D. proti Španielsku*, 13. februára 2020 a *ESLP, Asady a ďalší proti Slovensku*, 25. marca 2020

8.

VYKONAJTE VŠETKY POTREBNÉ OPATRENIA NA OCHRANU OSOBNÝCH ÚDAJOV

+ 8.1.

Zabezpečte, aby sa všetky osobné údaje vrátane zdravotných údajov a iných citlivých údajov

zhromažďovali a spracúvali v súlade s pravidlami v oblasti ochrany údajov.

+ 8.2.

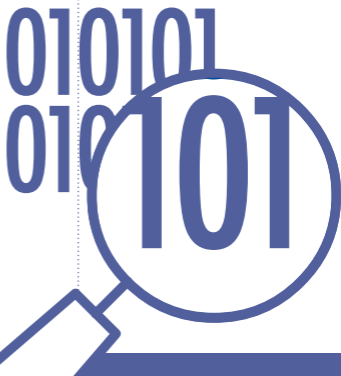
Informujte všetkých cestujúcich o spracúvaní ich osobných údajov

vrátane informácií o tom, ktoré údaje sa spracúvajú, na aký účel a kto k nim bude mať prístup. Pre lepšie porozumenie používajte letáky alebo plagáty.

+ 8.3.

Pri odoberaní odtlačkov prstov pre systém Eurodac postupujte podľa usmernenia

uvedeného v kontrolnom zozname agentúry FRA, aby ste pri získavaní odtlačkov prstov pre systém Eurodac konali v súlade so základnými právami [tu].

+ 8.4.

Ak odoberáte odtlačky prstov pre systém Eurodac, primerane o tom osoby informujte.

Môžete použiť brožúru agentúry FRA vypracovanú spolu s koordinačnou skupinou pre dohľad nad systémom Eurodac [tu].

+ 8.5.

Informujte ľudí o tom, ako sa môžu dostať ku kópii svojich osobných údajov a získať ju,

a aké kroky môžu podniknúť na opravu alebo vymazanie nepresných alebo nezákonne uložených informácií.

+ 8.6.

Poskytnite cestujúcim kontaktné údaje príslušných vnútroštátnych orgánov

vrátane orgánov na ochranu osobných údajov, aby si mohli svoje práva uplatniť.

Relevantné právne zdroje: Charta, článok 8; **Všeobecné nariadenie o ochrane údajov**, kapitola 3; **Smernica (EÚ) 2016/680**, kapitola 3; **Nariadenie o využívaní Schengenského informačného systému (SIS) v oblasti hraničných kontrol 2018/1861**, kapitola 9; **Nariadenie o využívaní Schengenského informačného systému (SIS) v oblasti policajnej spolupráce 2018/1862**, kapitola 16; **Nariadenie o vízovom informačnom systéme (VIS) č. 767/2008**, kapitola 6; **Nariadenie Eurodac č. 603/2013**, článok 29; **Nariadenie o systéme vstup/výstup (EES) 2017/2226**, články 50 a 52; **Nariadenie o európskom systéme pre cestovné informácie a povolenia (ETIAS) 2018/1240**, článok 64; **nariadenia o interoperabilite 2019/817 a 2019/818**, články 47 až 48; **Schengenská príručka**, strany 14, 16

9.

SPOLUPRACUJTE S ORGÁNMI PRE MONITOROVANIE ĽUDSKÝCH PRÁV A HUMANITÁRNymi AKTÉRMi

+ 9.1.

Poznajite a rešpektujte mandát a právomoci nezávislých vnútroštátnych, európskych a medzinárodných monitorovacích orgánov, agentúr pre základné práva a ochranu utečencov,

ako aj iných organizácií prítomných na hranici. Umožnite im prístup k informáciám, dokumentom a osobám v súlade so zákonom.

+ 9.2.

Buďte vždy informovaný o všetkých usmerneniach vydaných týmito orgánmi

v súvislosti s dodržiavaním základných práv pri činnostiach riadenia hraníc.

+ 9.3.

Komunikujte s nimi srdečne a v duchu spolupráce,

rešpektujte právo na prístup k informáciám, dokumentom a osobám, ako je stanovené v právnych nástrojoch, ktorými sa ustanovujú ich individuálne mandáty.

+ 9.4.

Poznajite úlohu členov monitorovacej skupiny pre základné práva agentúry Frontex

a podporujte ich pri plnení úloh.

Relevantné právne zdroje: **Nariadenie o EBCG**, článok 3 ods. 1 písm. e), článok 3 ods. 2 a článok 110; **Smernica o konaní o azyle**, článok 29; **Európsky dohovor proti mučeniu** (ETS č. 126), články 2 – 3.

10. UROBTE SI ČAS NA VZDELÁVANIE A ROZVOJ

+ 10.1.

Pravidelne sa zúčastňujte na odbornej príprave o základných právach,

ktoré zahŕňajú spôsob použitia sily, vrátane praktických cvičení a simulácií v teréne.

+ 10.2.

Zamestnancom pod vašim dohľadom umožnite pravidelne absolvovať potrebnú odbornú prípravu

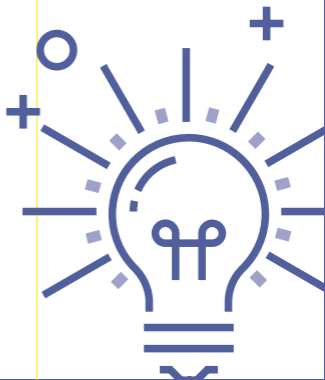
vrátane odbornej prípravy o prvej pomoci, ako aj o zdraví a blahobyte zamestnancov, aby sa neustále zlepšovalo ich služobné a profesionálne správanie.

+ 10.3.

Učte sa a obnovujte svoje znalosti

jazykov potrebné na vykonávanie svojich úloh.

— *Relevantné právne zdroje: **Kódex schengenských hraníc**, článok 16 ods. 1; **Nariadenie o EBCG**, odôvodnenie 51, články 3 ods. 2 a 62; **Smernica o boji proti obchodovaniu s ľuďmi**, odôvodnenie 25 a článok 18 ods. 3; **Smernica o konaní o azyle**, článok 6 ods. 1*

FRA – AGENTÚRA EURÓPSKEJ ÚNIE PRE ZÁKLADNÉ PRÁVA
fra.europa.eu

 facebook.com/fundamentalrights

 twitter.com/EURightsAgency

 linkedin.com/company/eu-fundamental-rights-agency

© FRA, 2020

© Luxemburg: Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2020

*Printed by the Publications Office of the European Union
in Luxembourg*

Print ISBN 978-92-9461-016-4
doi:10.2811/15496
TK-01-20-460-SK-C

PDF ISBN 978-92-9461-010-2
doi:10.2811/74516
TK-01-20-460-SK-N

Ikonky/ilustrácie: © iStock.com/Marvid; © iStock.com/Varijanta;
© iStock.com/da-vooda.

Úrad pre vydávanie publikácií
Európskej únie